

Not: Büyükşehir olan illerde madenlerden alınan belediye payı hk.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 71188846/622.02/897288

04/05/2021

Konu : GÖRÜŞ (Madenlerden Alınan Belediye Payı Hk.)

.....BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞINA
(Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı)

İlgi : 21.04.2021 tarihli ve 17870 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun “Müze giriş ücretleri ile madenlerden belediyelere pay:” başlıklı mükerrer 97 nci maddesinin (b) bendinde “Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren maden işletmelerince, 3213 sayılı Maden Kanununun 14 üncü maddesinde yer alan paylara ilaveten yıllık satış tutarının %0,2’si nispetinde belediye payı ayrılır.

Bu pay, Devlet hakkının Hazineye ödenmesi sırasında ruhsat sahibi tarafından ilgili belediyeye ödenir.” hükmünün ve 21 Eylül 2017 tarihli ve 30187 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Maden Yönetmeliğinin “Belediye Payı ödenmesi” başlıklı 91 inci maddesinde; “(1) Madenin tüvenan olarak üretildiği alanın belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde olması durumunda, üretilen madenin ocak başı satış tutarının %0,2’si belediye payı olarak ruhsat sahibi tarafından Haziran ayı sonuna kadar ilgili belediyeye ödenir. Ruhsatın birden fazla belediye sınırında kalması durumunda madencilik faaliyeti yapılan alan dikkate alınarak belediye payı alana göre oransal olarak belirlenerek ödenir.

(2) Belediye payı, ilgili belediye tarafından takip edilir.” hükmünün yer aldığı; %0,2 nispetinde öngörülen belediye payının, Büyükşehir Belediyesi Kanununun uygulandığı şehirlerde büyükşehir belediyesince mi yoksa sınırları içerisinde maden işletmesi bulunan ilçe belediyelerince mi alınacağı hususunda açıklık bulunmadığı ve bu konuda tereddüte düşüldüğünden bahisle Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun “Müze giriş ücretleri ile madenlerden belediyelere pay:” başlıklı mükerrer 97 nci maddesinin (b) bendinde “Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren maden işletmelerince, 3213 sayılı Maden Kanununun 14 üncü maddesinde yer alan paylara ilaveten yıllık satış tutarının %0,2’si nispetinde **belediye payı** ayrılır.

Bu pay, Devlet hakkının Hazineye ödenmesi sırasında ruhsat sahibi tarafından **ilgili belediyeye** ödenir.” hükmü,

21/09/2017 tarihli ve 30187 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Maden Yönetmeliğinin “Belediye Payı ödenmesi” başlıklı 91 inci maddesinde; “(1) Madenin tüvenan olarak üretildiği alanın belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde olması durumunda, üretilen madenin ocak başı satış tutarının %0,2’si belediye payı olarak ruhsat sahibi tarafından Haziran ayı sonuna kadar **ilgili belediyeye** ödenir. Ruhsatın birden fazla belediye sınırında kalması durumunda madencilik faaliyeti yapılan alan dikkate alınarak belediye payı alana göre oransal olarak belirlenerek ödenir.

(2) Belediye payı, **ilgili belediye tarafından takip edilir.**” hükmü yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanununun “Belediyenin gelirleri” başlıklı 59 uncu maddesinde; “Belediyenin gelirleri şunlardır:

- Kanunlarla gösterilen belediye vergi, resim, harç ve katılma payları.
- Genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan pay.
- Genel ve özel bütçeli idarelerden yapılacak ödemeler.
- Taşınır ve taşınmaz malların kira, satış ve başka suretle değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler.
- Belediye meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler.

f) Faiz ve ceza gelirleri.

g) Bağışlar.

h) Her türlü girişim, iştirak ve faaliyetler karşılığı sağlanacak gelirler.

i) Diğer gelirler.

Büyükşehir belediyelerinde büyükşehir sınırları ve mücavir alanları içinde belediyelerince tahsil edilen emlak vergisi tutarının tamamı ilgili ilçe ve ilk kademe belediyeleri tarafından alınır.

Bunlardan büyükşehir belediyesine veya özel idareye ayrıca pay kesilmez.” hükmü,

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun “Kapsam” başlıklı 2 nci maddesinde; “Bu Kanun, büyükşehir belediyesiyle büyükşehir sınırları içindeki belediyeleri kapsar.”

... hükmü,

“Tanımlar” başlıklı 3 üncü maddesinde; “Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Büyükşehir belediyesi: Sınırları il mülki sınırı olan ve sınırları içerisindeki ilçe belediyeleri arasında koordinasyonu sağlayan; idarî ve malî özerkliğe sahip olarak kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan; karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişisini,

...
c) İlçe belediyesi: Büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçe belediyesini,

...
İfade eder.” hükmü,

“Büyükşehir belediyesinin sınırları” başlıklı 5 inci maddesinde; “Büyükşehir belediyelerinin sınırları, il mülki sınırlarıdır.

İlçe belediyelerinin sınırları, bu ilçelerin mülki sınırlarıdır.” hükmü,

“Büyükşehir belediyesinin gelirleri” başlıklı 23 üncü maddesinde; “Büyükşehir belediyesinin gelirleri şunlardır:

...
c) 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan oran ve esaslara göre büyükşehir belediyesince tahsil olunacak at yarışları dahil müşterek bahislerden elde edilen Eğlence Vergisinin % 20’si müşterek bahislere konu olan yarışların yapıldığı yerin belediyesine, % 30’u nüfuslarına göre dağıtılmak üzere diğer ilçe (...) belediyelerine ayrıldıktan sonra kalan % 50’si.

d) Büyükşehir belediyesine bırakılan sosyal ve kültürel tesisler, spor, eğlence ve dinlenme yerleri ile yeşil sahalar içinde tahsil edilecek her türlü belediye vergi, resim ve harçları.

e) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde belirtilen alanlar ile bu alanlara cephesi bulunan binalar üzerindeki her türlü ilân ve reklamların vergileri ile asma, tahsis ve bakım ücretleri.

f) 7 nci maddenin (f) bendine göre tespit edilen park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin ilçe ve ilk kademe belediyelerine, nüfuslarına göre dağıtılacak %50’sinden sonra kalacak %50’si.

g) Hizmetlerin büyükşehir belediyesi tarafından yapılması şartıyla 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda belirtilen oran ve esaslara göre alınacak yol, su ve kanalizasyon harcamalarına katılma payları.

h) Kira, faiz ve ceza gelirleri.

i) Kamu idare ve müesseselerinin yardımları.

j) Bağlı kuruluşların kesin hesaplarındaki gelirleri ile giderleri arasında oluşan fazlalık sonucu aktarılacak gelirler.

k) Büyükşehir belediyesi iktisadî teşebbüslerinin safî hasılatından büyükşehir belediye meclisi tarafından belirlenecek oranda alınan hisseler.

l) Büyükşehir belediyesinin taşınır ve taşınmaz mal gelirleri.

m) Yapılacak hizmetler karşılığı alınacak ücretler.

n) Şartlı ve şartsız bağışlar.

o) Diğer gelirler.

...” hükmü yer almaktadır.

Sayıştay Başkanlığı’nın 2016 yılında ..... Belediyesine yönelik olarak hazırlamış olduğu denetim raporunun “Belediye Sınırları İçerisinde Maden İşletmeleri Bulunmasına Rağmen Maden İşletmeleri Payının Tahakkuk ve Tahsil Edilmemesi” başlıklı 1 inci bulgusunda; “.....i Belediye 2016 mali yılı “Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetveli”nin

incelenmesi sonucunda; 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre alınması gereken "madenler belediye payının tahakkuk ve tahsil edilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Kanunun "Müze giriş ücretleri ile madenlerden belediyelere pay" başlıklı Mükerrer 97 inci maddesinin (b) bendinde "Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren maden işletmelerince, 3213 sayılı Maden Kanununun 14 üncü maddesinde yer alan paylara ilaveten yıllık satış tutarının % 0,2'si nispetinde belediye payı ayrılır. Bu pay, Devlet hakkının Hazineye ödenmesi sırasında ruhsat sahibi tarafından ilgili belediyeye ödenir." hükmü yer almaktadır.

3213 sayılı Maden Kanununun "Devlet hakkı ve özel idare payı" başlıklı 14 üncü maddesinde de "Devlet hakkı ve özel idare payı, her yıl haziran ayının son günü mesai bitimine kadar ruhsat sahibi tarafından yatırılır" denilmektedir.

Yukarıda belirtilen kanun hükümleri uyarınca madenlerden alınacak belediye payı her yıl haziran ayının son günü mesai bitimine kadar ruhsat sahibi tarafından yatırılmak zorundadır.

Bu itibarla, ... belediyesi sınırları içerisinde faaliyette bulunan maden işletmelerinden madenler belediye payının tahakkuk ve tahsil edilmesi gerekmektedir." hükmüne yer verilmiştir. Bilindiği üzere ..... Belediyesi, ... Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde yer alan ilçe belediyesidir.

Benzer şekilde, Sayıştay Başkanlığı'nın 2018 yılında ..... Belediyesine yönelik olarak hazırlanmış olduğu denetim raporunun "**Maden İşletmelerinden Alınması Gereken Payın Alınmaması**" başlıklı 10 uncu bulgusunda da; "Belediye sınırları ve mücavir alan sınırları içerisinde faaliyet gösteren maden işletmelerinden alınması gereken payın alınmadığı tespit edilmiştir...

Yukarıdaki mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere ..... Belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren maden işletmelerinin, yıllık satış tutarlarının %0,2'si oranında Belediye payı ödemesi gerekmektedir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından gönderilen 08.11.2018 tarihli yazıda ..... Belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren 14 maden işletmesinin bulunduğu görülmüştür. Söz konusu 14 işletmeden sadece 1 tanesinin yıllık satış tutarının %0,2'si oranındaki payı gönderdiği tespit edilmiştir.

Faaliyette bulunan diğer maden işletmelerinin paylarının takibinin yapılarak **Belediyenin gelir kaybına uğramasının önüne geçilmesi sağlanmalıdır.**" hükümleri yer almaktadır. Bilindiği üzere ..... Belediyesi, ... Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde yer alan ilçe belediyesidir.

Öte yandan, İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliği'nin 10.02.2014 tarih ve E.1586 sayılı görüşünde ise, "büyükşehir olan illerde maden payının, **işletilen madenin bulunduğu ilçe belediyesine ödenmesinin uygun olacağı...**" ifadesine yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri, Sayıştay Kararları ve görüş birlikte değerlendirildiğinde; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren maden işletmelerince, bu işletmelerin yıllık satış tutarının %0,2'si oranında belediye payı ayrılması gerektiği, mezkûr mevzuat hükümlerinde madenlerden alınacak olan belediye payı için "ilgili belediye" ifadesinden büyükşehir olan illerde "ilçe belediyesi"nin anlaşılması gerektiği ve bu nedenle büyükşehir olan illerde madenlerden alınacak olan belediye payının, işletilen madenin bulunduğu ilçe belediyesine ödenmesinin gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür

Bilgi
ÇŞ İl Müdürlüğü